

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาค้นคว้าลักษณะการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารงาน การศึกษา กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี โดยมีวิธีการศึกษาค้นคว้าดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดกระทำข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 4 เมือง คือ เมืองคอบ เมืองเชียงฮ่อน เมืองเงิน และเมืองหงค์ษา เขต 2 ประกอบด้วย 2 เมือง คือ เมืองไชยบุรี และเมืองเพียง เขต 3 ประกอบด้วย 4 เมือง คือ เมืองปากลาย เมืองแก่นท้าว เมืองบ่อเตน และเมืองทุ่งมีไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 จำนวนทั้งสิ้น 417 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากผู้บริหาร โรงเรียน สังกัดแผนกศึกษาธิการ แขวงไชยบุรี เขต 1 ประกอบด้วย 4 เมือง คือ เมืองคอบ เมืองเชียงฮ่อน เมืองเงิน และเมืองหงค์ษา เขต 2 ประกอบด้วย 2 เมือง คือ เมืองไชยบุรี และเมืองเพียง เขต 3 ประกอบด้วย 4 เมือง คือ เมืองปากลาย เมืองแก่นท้าว เมืองบ่อเตน และเมืองทุ่งมีไซ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ปีการศึกษา 2552 ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) โดยสุ่มตัวอย่างตามระดับชั้น (Stratified Random Sampling) เทียบร้อยละจำแนกตาม ขนาดของโรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่าง 201 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เขตพื้นที่การศึกษา	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
เขต 1	120	58
เขต 2	150	72
เขต 3	147	71
รวม	417	201

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้บริหาร ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดของโรงเรียน และการบริหารงานในเขตพื้นที่การศึกษาแขวงไซยะบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ รวม 4 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ ของผู้บริหารการศึกษา สังกัดแผนกศึกษาริการ แขวงไซยะบุรี จำนวนเป็น 9 ด้านคือ งานศึกษาและนำใช้หลักสูตร งานจัดการเรียนการสอน งานผลิตสื่อการเรียนการสอน งานวัดและประเมินผล งานเกี่ยวกับห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา งานวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และงานพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยเรียงจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียน มี 3 ด้าน คือ งานพัฒนาคุณภาพของนักเรียน งานพัฒนาคุณภาพของครูและงานพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ โดยเรียงจาก มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือโดยศึกษาแนวคิด หลักการที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร และประสิทธิผลของ

การศึกษา สังกัดแผนกศึกษาศึกษาการ แขวงไชยบุรี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามของ ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2536, หน้า 131-160) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) นำแนวคิดหลักการ และข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าทั้งหมด มาสร้างเป็นแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารและประสิทธิผลของการศึกษา

การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แยกออกเป็นการหาความเที่ยงตรง และทดสอบหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และค่าความเชื่อมั่น

1. ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมามีการดำเนินการดังนี้

1.1 ร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจแก้ไขเนื้อหา ตลอดจนสำนวนภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์

1.2 ทำหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง I.O.C. (Index of Item Objective Congruence) ด้านภาษา ความชัดเจน ความเหมาะสม และความถูกต้องเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ ดังรายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งประกอบด้วย

1.2.1 นางบุญพัก อินทะปัญญา หัวหน้าแผนกศึกษาศึกษาการ แขวงไชยบุรี

1.2.2 รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกร คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

1.2.3 ดร.เหนียว สีละวงศ์ อาจารย์จากมหาวิทยาลัยแห่งชาติลาว

1.3 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยได้ปรับปรุงข้อคำถามให้สอดคล้อง ครอบคลุมกับกรอบความคิดในงานวิจัยแก้ไขสำนวนภาษาในแบบสอบถามตอนที่ 2 และที่ 3 ให้ถูกต้องสมบูรณ์ แล้วนำเสนอประธาน และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขเป็นขั้นตอนสุดท้าย ก่อนนำไปทดลองใช้ต่อไป

2. การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้ดำเนินการ นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้กับผู้บริหารที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) (Wiersma & Jurs, 1990, pp. 139-147) มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .30 - .92

3. การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ยอมรับได้มาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่น .98

ซึ่งลักษณะซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษา สังกัดแผนกศึกษานิเทศก์ แขวงไชยบุรี ซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถาม จำนวน 142 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ

5	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารมากที่สุด
4	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารมาก
3	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารปานกลาง
2	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารน้อย
1	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารน้อยที่สุด

และได้กำหนดน้ำหนักคะแนนตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว (2535, หน้า 23-24) แล้วแบ่งความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังนี้

4.51-5.00	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารปานกลาง
1.51-2.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีพฤติกรรมการบริหารน้อยที่สุด

ส่วนแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของผู้บริหารการศึกษา สังกัดแผนกศึกษานิเทศก์ แขวงไชยบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แนวคิดของ ไทเคอร์ธ (Best & Kahn, 1993, pp. 246-250) ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลมาก
3	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลน้อย
1	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลน้อยที่สุด

การแปลความหมายคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์สำหรับวัดระดับประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว, 2535, หน้า 23-24)

4.51-5.00	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลมากที่สุด
3.51-4.50	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลมาก
2.51-3.50	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลปานกลาง

1.51-2.50	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลน้อย
1.00-1.50	หมายถึง	มีระดับประสิทธิผลน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูลการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาแขวงไชยะบุรี เพื่อขอความร่วมมือในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม

2. จัดส่งแบบสอบถาม จำนวน 201 ฉบับ ไปยังผู้บริหาร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างตามเขตพื้นที่ต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วและให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามและส่งกลับด้วยทางไปรษณีย์ ซึ่งผู้วิจัยได้ติดตามปี ำหน้าของถึงผู้วิจัยและติดตามให้กลุ่มตัวอย่างส่งคืนผู้วิจัยตามกำหนด

3. ในกรณีที่มิได้รับแบบสอบถามคืนตามเวลาที่ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยดำเนินการประสานงานเพื่อขอรับแบบสอบถามคืน เพื่อให้ได้แบบสอบถามครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการศึกษาครั้งนี้

การตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น ไปวิเคราะห์ พบว่าได้รับคืน จำนวน 201 ฉบับ และมีความสมบูรณ์ทั้ง 201 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

2. นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อและบันทึกข้อมูลลงคอมพิวเตอร์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และการทดสอบสมมติฐานของการศึกษาค้นคว้าตามเกณฑ์ที่ให้คะแนนในแบบสอบถามตอนที่ 2

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับสมมติฐานดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
2. การทดสอบสมมติฐานที่ 1 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษามีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่า t (t-test)
3. การทดสอบสมมติฐานที่ 2 การบริหารวิชาการของผู้บริหารการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียนและเขตพื้นที่การศึกษา ในการบริหารมีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์

ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheff Test)

4. การทดสอบสมมติฐานที่ 3 ประสิทธิภาพของการศึกษา จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา มีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่า (t) แบบสองกลุ่มมีอิสระต่อกัน

5. การทดสอบสมมติฐานที่ 4 ประสิทธิภาพของการศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน และพื้นที่การศึกษาในการบริหารมีความแตกต่างกัน สถิติที่ใช้คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheffe test)

6. การทดสอบสมมติฐานที่ 5 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือ วิเคราะห์โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)